

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Decretum Gratiani (Abbrevatio) - Kl. L. 102

Gratianus <de Clusio>

[Herrenalb(?)], [13. Jahrh.]

[I. Teil]

urn:nbn:de:bsz:31-94416

In regina poli duplex tibi gloria soli Veni sancte sps et
emite celis luns tue radium

Incor. munde veni luns opidum

B48

fini de ceci de solato prima velti
ge nevri mortis urul avpalato redudant posteris sed
merore de licentio corrupre le nevri hui
nam cum pecca ro vbar non fide
ris. evovae.

Ex decretis gregiani q̄dā excerpta h̄i subsecunt̄ b̄n̄i descripta

16.91

Omnibus q̄ in terra claustra monasterii consistunt q̄b̄
ipsi a dregendum n̄ omittit̄. querit̄ utri
decimas dare debeant ut accipe. In q̄b̄ discretio
hec seruanda ē. ut de agris & uineis que ad p̄u
stipendiū colunt̄. decimas s̄ retineant. Si enī
decime a p̄lo filius leui reddebant̄. p̄ ministerio
qui d̄no seruebant̄ in tabernaculo. offerendo sa
crificia. & holocausta p̄ p̄lo. patet qd̄ mona

chi de p̄ris p̄ d̄ni n̄ magis quā alii
sacerdotes decimas soluere cogunt̄.
S; dicit̄. Predia monachoy siue sunt

p̄cio empta. siue p̄ salute animay oblata. au
te quā in uis eoy uenirent. baptismalib̄ eccl̄i
siue quib̄libet aliis. p̄micias & decimas p̄solue
bant. Hec aut̄ eccl̄ie suo iure p̄uari n̄ possunt.
Vnde in magontiensī concilio statutū inuenit̄.

**Qui res suas alicui delegauit. decimationū p̄uentū
p̄ eū eccl̄ie auferre non poterit.**

16.91

Si quis laic̄ ut cleric̄. seu ut q̄. seruis p̄sona
p̄petatis siue loca ut res. alicui dare delegaue
rit. decimationū p̄uentū priori eccl̄ie legitime
assignatū. in de abstrahere. nullā habet potestatem.

Quod si facere temptauerit. talis edicio irrita p̄s
ducatur. & ipse ad emendationē ecclesiastica coherce
at censura. Decimas aut baptismalib' ecclesi' p̄ soluen
dal. leo p̄ affirmat. dicens. **Baptismalib' ecclesi' dari**

De decimis iusto ordine **debent decime** 16.9.1
non tantū nob'. Etiam maiorib' iustū est ple
bib'. tantū & sacro sc̄i baptismā dari. debere dicitur.

Si q̄ nulli licet decimationū p̄uentū ap̄os
Secesia cui assignat fuerat abstrahere. si ius 16.9.1
antiquioris ecclesie nouis t̄buendū n̄ ē. si decime
tantū baptismalib' ecclesi' dande sunt. patet
q̄ monachi ex p̄p̄is p̄dū decimas dare cogunt.
Si auctoritas illa magontensis sc̄li. de uenditore
& donatore loquit̄. definient q̄ ille qui uendit. aut
donat. n̄ pot̄ p̄uentū decimationū illi ecclesie de t̄he
em p̄ fuerat legitime assignat. Monachi aut̄ deci
mas & p̄ncipias. non auctore uenditoris aut donanti
s. auctoritate eidem sc̄li & paschalis pape detinent.
A quib' diffinitū ē ut monachi de p̄p̄is p̄dū de m
ctimas n̄ soluant. Sic enī in magontensi sc̄lio
statutū ē. **De p̄p̄is p̄dū abbat' & ep̄i decimas n̄**

Questi sunt p̄terea q̄cū fr̄es q̄cū p̄soluant. 16.9.1

17
aliq̄ epi. ⁊ abbes q̄ decimas n̄ sinerent dari ad eccl̄ia
⁊ eoz̄ coloni nullam audiunt. In de decreuit sa
cer iste uent. ut epi ⁊ abbes. de agris ⁊ uines
que ad suū ⁊ fr̄m̄ stipendū habent. ad eccl̄ias
suas deferri faciant. familie ⁊ ibi dent deci
mas suas. ⁊ eoz̄ in sanctel baptizant. ⁊ n̄ p̄ totum
anni circulum nullas audiunt.

**De p̄s̄ laborib̄ seu nutrimentis monachi in
nime decimas soluere cogant**

16. q. 1
Decimas ap̄to sacerdotib̄ ac leuitis eē reddē
das. diuine legis sanxit auctoritas. Veterū
a monachis ⁊ munit̄ uuentib̄ nulla ratio sunt ut
milites. aut epi. aut p̄sone quelibet decimas de la
borib̄ seu nutrimentis suis p̄p̄riis extorquere debe
ant. Unde beatus gregorius sic ait. Communis
uita uiuentib̄ iam defaciendis portionib̄ ut ex
hibenda hospitalitate. ⁊ ad implenda misericordia
nobis qd̄ erit loquendum. cum omne qd̄ sup̄ e
in causis p̄s̄. ⁊ religiosis erogandum sit. di
cente d̄no. qd̄ sup̄ est date elemosinā. ⁊ ecce
omnia munda sunt uobis. **Beatus 66 p̄.**
De uulandis defunctis sic loquit. ⁊ fin.

dici offert. p̄baturus qđ intendit. *Cham sol' uidit pu - defici*
denda pass' & idō p̄ eum intelligunt. qđ cū soli sint con
sen' c̄muni suoy p̄latoy. atq; idō non possunt eos accu
sare. utā tam̄ eoy in famando aliis ridendam offert.

Ques que suo pastoy cōmisse sunt. eum *Item*
nec rephendē nisi a fide ex orbitauerit. nec ulla
tenus accusare possunt. qđ facta pastoy oris gla
dio a subditis ferienda n̄ sunt. qđ uis rephendenda
recte uideant. *Calixtus papa. Item.*

His auctoritatibus p̄bat. qđ subditi siue sint cleri
ci. siue laici. p̄latos suos accusare n̄ possunt. Ve
rū de criminosis. & de in famibus hoc intelligen
dum ē. qui utā suoy p̄latoy parati sunt rephēn
dere. non imitari. *Nō om̄s subditi. s; c̄muni tan
tum p̄hibent accusare p̄latos suos.*

Putant p̄lati non debere se rephēndi. ul' accu
sari p̄ eo qđ canones n̄ eos passim cōstituunt accu
sandos qđ tantū negat solis c̄muni. cū derephēn
dendo ueritas ipsa ostendat. Si male locut' sum.
testimoniū p̄hibe. de malo. Oponit hunc distine
tionem. Ipsi sacri canones distinguunt in quo casu
pastores sint accusandi a subditis dicentes. Ouel

pastores suos n̄ accusent. nec reprehendant. n̄ a fide exco-
 bitauerit. *Ecce* in q̄ casu sunt accusandi a subditis. in
 aliis aut̄ minime. Huic aut̄ opposicioni sic respon-
 det. *Distinctio* illa canonū. de c̄mnoſis q̄ in famib̄
 intelligit̄. Quos enī c̄mnoſe y in famel pastorem su-
 um accusare ut̄ reprehendere n̄ possunt. n̄ a fide exco-
 bitauerit. *De*terū si a fide exco bitauerit. tanta est
 labeſ illi c̄mnoſi. qd̄ ad ei' accusationē. q̄ serui ad
 illius dñm. y quibet c̄mnoſi y in famel admittunt̄
 ad us̄ quemlibet. Null' aut̄ in famitim. in accusan-
 one p̄latoy suoy admittendus ē. n̄ forte ut̄ p̄ dixim
 a fide exco bitauerit. Patet tam̄ qd̄ n̄ om̄i p̄lati p̄latiſ
 habent̄. Hom̄ enī n̄ facit̄ abbatē. s; ut̄a. Unde gregori-
 ianuario sēbit̄ ep̄o. *Quē etas n̄ uita fac̄ ualde in*

seniore

Paulus dicit. Senocem ne crepandus est.
 Crepaueris. S; hec ei' reglā tunc obseruanda est.
 cum culpa senocis suo ex emplo n̄ trahit ad in termi-
 corda iunior. S; aut̄ senoc̄ iuuenib̄ exemplum ad in-
 teritum p̄bet. ibi districta in crepatione ferrendis
 ē. Nam scriptum ē. Laque' iuuenim. om̄i uos. Et rurs-
 sum. *Maledictus* puer centum annoꝝ. *Item.*
Quia q̄ non om̄i ep̄i sunt ep̄i. p̄bri ad ametele puero

dicant. G
 p̄p̄ no b̄ſen
 patet qd̄ non
 colatione et
 om̄iſ p̄ſona
 tam capite m
 ſeruiſ est pecc
 Q̄ant' p̄ter
 p̄ter hoc r
 p̄teritae ut̄
 in p̄terit in
 Q̄am q̄
 no b̄ſen que
 anḡſtiniſ te
 fuerit meri
 Redargu
 Si quis nos
 quare uoluerit
 d̄e nem. ar ad ſ
 uere p̄ter meri
 ueritiam ſineſp
 ſon p̄ſunt reph

judicant. **66.** Sal in fatuatum apocis sculeat. q̄ dicit
p̄ x̄ nobiscum plerumq; n̄ columba s; coruus reputat.
putet qd̄ non semp̄ p̄ officio ul' auctoritate p̄sone ab ac
cusatione cessandum ē. s; ut̄ prauos agendum ē. cum
omnis p̄sona c̄minalit̄ peccans at̄eret. q̄ ut̄ ita di
cam capite minor legib; censeat. Qui enī facit peccatū
seruus est peccati. tam in pena quam in culpa. **Item**

Paul' petrū reprehendit. qd̄ n̄ auderet. n̄ se n̄ imparē
sciret. hoc non de officio dignitatis eccl̄iasticę. s; de
p̄ritate uite. s; c̄e c̄sulationis intelligendū ē. Solus
enī petrus in t̄ ap̄los p̄matū gerebat. **Non ep̄i nom̄**

Quam qm̄ scdm̄ **l̄uita maiorē facit.**

uocabula que ul' optinuit ep̄atus sit p̄bro maior.
augustinus tam̄ iheronimo minor ē. vnde equales
fuerunt meritis. licet q̄dā differentes petrus & paul'.

Redarguendi sē licentia beat' gregorius alius

Si quis nos sup̄ his redar̄ prestat

guere noluerit. ut̄ ext̄ auctoritatem nos ostenderit
facē. nemat ad sedem ap̄licam ut̄ ibi ante c̄fessionē
beati pet' in c̄u iuste deceret. quatin' ibi un' ex nob̄
sententiam suscipiat suam. Ex his om̄ib; colligit. qd̄ sub
diti possunt reprehendere & accusare p̄latos suos. s; sic

de xpo dictū ē. quando iudei dixit. si male locutū sū.
& cetera. ita de istis intelligendum est. qd' suo exemplo
plurimū dederunt facultatem recipiendi subditos in ac-
cusationem sui s; n̄ coegerunt. **Item Gregorius.**

Ammoneudi sunt subditi. ne plus quam expedit
sint subiecti. ne cum student plus qm̄ necesse est
hominib; subici. cōpellant̄ eoz uicia uenerari. **Item.**

Monachi ex p̄sumptione. ep̄os aut abbates accusa-
re non possunt. ex carnate. & possunt. vnde
in canonibus p̄cipit. ut cubicularii ep̄i sint electi
monachi. ut de ei' uita testimoniū dicere possint.

n̄ audiat nulla p̄bri cōcubina haberi. Alex
d. 32. **P**recipiendo mandamus. ut nullus **ander sedis**
missam audiat p̄bri quē scit in dubitanti & cubi-
nam habere. uel sub introductam mulierem. vnde
s̄ sc̄a synodus hec accepit. sub ex cōmunicatione
statuit dicens. Qui cumq; sacerdotum. diaconoz. sub
diaconoz. p̄ cōstitutum beate memorie p̄decessoris
nr̄i. sc̄i leonis pape. aut nicholai. de castitate cle-
ricoz cōcubinam palā dixerit. uel ductā n̄ reliq̄-
rit. ex parte om̄p̄is dei. & auctoritate ap̄loy pet̄ &
pauli p̄cipimus. & idō q̄t̄ dicim̄. ut missam non

cantet. nec eugl'm legat. neq; epl'am ad missam. neq;
in pbrio cum his ad diuina officia q̄ p̄fate 9̄stitutioni
obedientes fuerint. maneat. neq; partem ab ecclia sus-
cipiat. **H**ibent' etiā de manib; talium sac̄dotum sacra 8. 32
menta suscipi. non quia sint uera. quantū ad formam
& effectum. s; q̄ dum huiusmodi sac̄dotes ap̄lo se 9̄
temptos uiderunt. rubore uerecundie facili' ad peniten-
ciam renocant'. **Nulli clericorū aut cōtinentiū ta-**

bernas licet intrare.

Non op̄aret clericos seruientes dō. ap̄bri' usq; ad
diaconos. & deinceps ordinis eccl'astici om̄s usq; ad missi-
stros. aut lectores. aut exorcistas. aut hostiarios. aut
psalmistas. aut 7̄ eos qui inposito stinencie. s̄t. taber-
nas intrare. **Deponat' clericus q̄ tabernas. aut**

ergasteriū habere. nisi

Nulli licet clerico tabernas intrare. aut ergaste-
rium habere. Si enī huiusmodi tabernam in grech in hibeat.
quantomagis alius ministrare in ea. Si quis 9̄ tale qd
fecerit. aut cesserit. aut deponat'. **h̄c de eodem.**

Clerici edendi ut bibendi causa tabernas n̄ in gre-
diant. n̄ p̄ egrinationis necessitate compulsi. **Ex con-**
municent' laici q̄ morientū clericorū iudent

bona impere.

Delaicis questio facta ē. qui morientibz ep̄s sine aliis clericis res defunctorū in uasas ecclie paup̄ibzq; subripiunt. Cont̄ quos cōmune totius sc̄li an̄ athema placuit. ipso papa huiusmodi sententiā p̄mulgante. Si quis p̄ in terdicti p̄sentis cogm̄cionē ep̄oy. seu p̄broy. aut alioy clericoy res in uaserit. usq; ad satis factionem ex communicate. Ep̄oy & deficientium res p̄ archi p̄broy. seu archidiaconoy manus. aut sc̄dm̄ moeruoꝝ iudicium p̄ ipsoꝝ salute melemofinal dispensent. aut successor q̄ futurus est reseruent. Id ipsū de p̄broy seu clericoy alioꝝ rebz. p̄ ep̄m̄ ul̄ sup̄ dietas p̄sonal. aut cui deficientes cōmiserunt fiat. Si quis aut̄ ad ista p̄sumpserit. anathema sit. **Soli p̄destinati ad uitam**

O saluant. qd̄ tam̄ postulando electi suo labore optineri nequa q̄ possunt. que p̄destinata n̄ fuerint. s; ea que uiri sc̄i orando efficiunt. ita p̄destinata sunt ut p̄cibz optineant. Nam ipsa quoq; p̄ hennis regni p̄destinatio ita est. ab omnipotente d̄o disposita. ut ad hoc electi ex labore p̄ueniant. quatinus postulando mereant accipere. qd̄ eis om̄ps deus ante sc̄la disposuit donare.

S...
 in qui
 felix e
 p̄ digno
 ab d̄o
 v̄m̄ta
A...
 h̄arū
 cathedra
 et cōsum
 licario f
 uclant
 v̄m̄tū
 felix p̄s
 d̄o sc̄l̄en
S...
 in die
 v̄m̄tū
 nullū fa
 et p̄cibz
 v̄m̄tū de die

Deponat sacerdos q̄ peccā penitentis publicare

sacerdos ante omnia caueat ne de p̄sumit.

hil qui confitent ei peccata sua aliam recitet. q̄ ei cōfessus ē. n̄ propinquus. n̄ ex t̄ueis. neq; qd̄ absit p̄ aliquo scandalo. Nam si hec fecerit. deponat. & om̄ib; dieb; uite sue ignominiosus p̄ egrinando p̄gat.

vestimenta sacra & uasa p̄uerustate cōsumpta incendant.

Ascineres eorū in loca oculta p̄iciant.

Altaris palla & cetera queq; ad altare p̄tinentia. & cathedra. & candelabrum. & uelū. si fuerint uerustate cōsumpta. in cendio dent. qm̄ non licet ea que ī sacario fuerint male tractari. s; in cendio uniuersa tradant. Cineres quoq; eorū in baptisterio in ferant. & nullus transitum habeat. aut in pariete. aut in fossis pauperū iactent. ne in troicum peccatis & culcent. **Quod missas ī die sacerdotib; liceat**

Sufficit sacerdoti unā missam celebrare.

in die celebrare. quia semel xp̄e passus est. & totum mundū redemit. Non modica res ē unam missam facere. & ualde felix q̄ unā digne celebrare potest. Quidam tamē p̄ defunctis unā faciunt. & alterā de die. si necesse sit. Qui v̄ pecuniis aut

adulationib' seculariū una die p̄ sumunt plures facē
missas. n̄ estimo euadere dampnationē **Pentencia ei**

S cui negligentia aliqd̄ de sanguine stillat.

Si negligentiam aliqd̄ de sanguine

stillauerit in terrā linguabit. tabula radet. si n̄ fuerit
tabula ut n̄ oculocetur. loc' radet. y igne consumet. y ei
nisi in altare condes. y sacerdos xl. dieb' peniteat. Si sup
altare stillauerit calyx. sorbeat ministr' stillam. y tribus
dieb' peniteat. Si sup linteū altaris y ad aliud stilla p
uenerit. iiii. dieb' peniteat. si usq; ad terciū. nouem
dieb' peniteat. Si usq; ad iiii. xx. dieb' peniteat. y in
teamina que tetigerint stillam trib' uicib' minister
abluat. calice subf' posito. y aqua ablucioni sumat.
y iuxta altare recondat. **Que sit impēda peniten**

S i quis ebrietatem uel **cia ei q̄sacriū euomit.**

Si ebrietatem eucharistiam euomuerit. xl. dieb'
peniteat. clerici uel monachi seu diaconi. p̄sbr' lxx.
dieb' peniteant. ep̄i. xcc. Si p̄ in firmitatis causa euo
muerit. vii. dieb' peniteat. **Sacerdos n̄ n̄ p̄ se diuina**

sacramenta ministret.

Peruenit ad noticiam m̄am qd̄ quidā paru
pendunt diuina mysteria. ut laico uel femine sa

crum corp' dñi tradant ad deferendū in firmis. qd' p'hibet ne sacrariū in grediant. ne ad altare appropinquent. illis sancta scōy committunt. qd' qm̄ sit horribile qm̄q; detestabile omnū religiosoy animaduerit prudentia. Igit' in t̄ dicit p' oīa synodus ne talis temeraria p'sumptio ulterius fiat. s; omnimodis p'br' p' semetipsum in firmū cōmunicet. Quod si alit' fecerit. gradus sui p'iculo subiacebit.

Sine uxoris cōsensu religionis p'positū uir qui cōiugat' uult uirgini adsumere n̄ ualet. monasteriū. n̄ est recipiend'. n̄ p' aconūque castimonia p'fiteute fuerit absolut'. Hā si illo uiuente. illa p' in continenciam alit' nupsert. p'cul dubio adultera erit. nec recipit' apud dñm eide uiri uisio. cui sequit' uingalis federis p'stitucio. Tales q̄ tunc sine culpa secunt' xpm̄ derelicto sc̄lo si habent ex pariuoluntate castitatis uotum. **Quibus ex causis**

Crib' ex causis loca loca scōy mutanda sunt. scōy transmutanda s̄t. Prima cum necessitas p'secutoroy loca eoy grauauerit. Secda cū difficultas locoy fuerit. Tercia cum maloy societate g'uant'. **Pentencia illi q' uxore suā causa adultri. siue alia**

264.
Causa in t̄ fecerit Stephanus p̄ v.

causa ⁊ ad ulteriu nemini liceat iugē suā occidē.
Non mult̄ d̄s mortē peccatoris s; ut d̄ntat̄ ⁊ mutat̄. Idēo
placēt t̄ ⁊ filiū nr̄m q̄ cumq; hoc scel̄ om̄sisti ⁊ faciā
hoc q̄ meli t̄ ⁊ leui uideri pot̄. Misere anime tue: ut
n̄ sis tuus t̄ metipsi homicida. Relinque q̄ p̄ te ro
gam̄ hoc solum malum. q̄ te traxit ad tam inmanis
simū peccati facinus. In grecē monasteriū. humilia
re sub manu abbis multoz p̄tib̄ ad ut̄. observa
cuncta simplici animo que t̄ fuerint impata. si
facere ignoscat in finita d̄i bonitas peccatis tuis. ⁊
refrigeret animā tuā. p̄ qm̄ crucieris p̄petuis flam
mis. Hoc t̄ leui ⁊ meli certissime scias. Si aut̄ pen
tenciā publicā p̄manēs in domo tua ut̄ in hoc mun
do uis agē. qd̄ penus t̄ ⁊ durus. Qui ēē n̄ dubites. ita
ut agē debeat exhortam̄. Om̄ib; dieb; qb; penitere
debet. unum ⁊ omnē sicerā n̄ bibas. carnē ullā nunq̄
ullo tempe comedas. p̄t̄ qm̄ in pascha. ⁊ i die natalis
d̄ni. In pane. ⁊ aqua. ⁊ sale. penitentiā agē. in ui
giliis ⁊ ieiuniis ⁊ orationib; elemosinis om̄i tempe
p̄seuera. armis nunq̄ cinge. nec in loco quolibet
litigare p̄sumas. Vxorem nūq̄ ducē. cōcubnam

26

nūq̄ habe. nec ad ulterium cōmittē audeas. In blanneo
nūq̄ laneris. in ouino letaneum te n̄ omisceas. in
ecclia segregat̄ ab aliis x̄anis post ostiū ⁊ postes
humilit̄ te reponē. in gredientium ⁊ egdien
tium supplicat̄ orationib⁹ cōmendare. cōmuni
one corpore ⁊ sanguis dñi cunctis dieb⁹ uite tue
in dignū te existimes. in ultimo tam̄ exit̄ uite tue
die. si merueris. p̄uatico sicut qui s̄bu at t̄ tantū
m̄ ueniat̄ in accipiat t̄ oced im. Sunt ⁊ alia mul
ta que t̄ duri ⁊ satis acris erant iuxta magnū
pondus peccati in felix adicienda. S; si hec omnia
que t̄ misericordit̄ sup̄ dicta sunt. p̄fecto corde
dño auxiliante feceris. ⁊ custodieris. fidem de dei
in mensa clementia remissionē te tuoz habiturū
peccatoz ⁊ scdm̄ dictum iusti boniq; pastoz. resol
uet te sc̄a ecclia ab hoc unculo peccati in terris.
ut p̄ ipsi⁹ grām q̄ eam sanguine suo acq̄siuit. solut̄
Vis in celo **Nicholaus** ip̄ **Rudolfo** ep̄o h̄c penitentiā ⁊
matricidam eē imponenda q̄ mat̄ē occiderit.
matricidam eē cognouim⁹. cui p̄cipim⁹ ut sub peni
tencie iugo p̄maneat. ita ut p̄ annū in regnum
eccliam non i grediat̄. s; ante fores basilice stans

orant & deprecans dñm p seueret. qualiter tanto eripiat
 piaculo. Completo s̄ anni circulo. in troeundi in
 ecclesiam licentiam habeat. tantū in f̄ audientes stet
 vñ dñm o muneet. **Completo aut̄ triū annoꝝ**
 curriculū sacre cōmunionis illi gr̄a cōcedat. **Ob**
 laciones s̄ n̄ offerat. n̄ p̄ alioꝝ. vii. annoꝝ curriu
 la expleant. **In his omib⁹ aut̄ annis atq; tempib⁹**
 carnē non manducet. nec unū bibere p̄sumat.
 exceptis festis dieb⁹ atq; dñicis. & pascha usq; ad
 pentecosten. & quo cumq; ire uoluerit. nullo ue
 hiculo ducat s; pedib⁹ p̄ficiscat. arma n̄ sumat.
 n̄ oꝝ paganos. **Ieiunet aut̄ trib⁹ dieb⁹ p̄ ebdoma**
dam usq; ad uespam. appa & legitima conuige
 n̄ separet. ne in fornicationis uoragine cōrruat.
 qd̄ ne fiat optamus. **Si aut̄ ante annoꝝ trium**
cursum finis uite illi appropinquauerit. cor
 p̄ent & sanguis dñi nr̄i ihu xp̄i particeps fiat. **Sit**
aut̄. ut supra statui efficiat. **Tam̄ si illi ouersionē**
 & fontē lacrimarum in omnib⁹ uiderit. floecul ac
 tiomb⁹. & optamū opib⁹ pullulare. humanū cura
 eum sollicitudo p̄uigil appareat. mitisq; omnib⁹
 demonstret. **Modus recōciliationis ex cōmunicam⁹.**

Cum aliquis ex cōmunicat' ut anathematizat' penitencia duct' ueniam postulat. et emendationem p mittit. ep̄c. qui ex cōmunicauit eū ant' ianuas ecclie uenire debet. et duo decī p̄bri cū eo q̄ eum hinc et in de cōmunicare debent. Et si ille p̄stratus in t̄ram ueniā postulat. et defuturis cautelam spondet. tunc ep̄c. apphensa manu ei' dextera in eccliam illū in t̄ro ducat. et munitioni x̄ane reddat. et vii. psalmos penitentiales decantet. cum istis p̄cibus. Kiriēl x̄p̄t pat' n̄r. Saluū fac seruu' t. Oremus. iā q̄s dñe huius famulo tuo dignū penitencie fructum. ut ecclie tue scē. a cui' in reuerentia deuorat peccando. admissorū ueniam consequendo. innoxius reddat. *Abbi ut monacho cōmatres*

Non licet abbati uel monachis n̄ licet habere de baptismo suscipere filios. nec cōmatres habere. nec osculentur feminas. *In meeno oculo*

Quāritū ē. ut deiciant' a cetero t̄pia lucē sectantes. *In meeno oculo*
 Quā multi clerici auaricie causa turpia iura sectantes. obliuī sunt diuini p̄cepti qd̄ dictum ē. q̄ pecuniā non dedit ad uisuram.

statuit hoc scim' octium. ut si quis in uent' fuerit p'
hanc diffinicionē usuram accipe. ut ex quolibet
tali negotio turpia luera sectari. & specie' frum'
torū ad sextuplum dare. Omis' qui tale cōques'
tus fuerit. ad questū deiciat a clero. & alienus
habeat. ab ecclesiastico gradu. *Julius pp. De eo q'*

Qurpe' lucrū sequit'. & q' min' emat. ut plu'
rum cumq; tempore messis ul' ris uendat.
uindemie. n' necessitate s; pp' cupiditate' & parat
annonā ul' uinū. ubi grā de duob' denariis &
parat modū unū. & seruat usq; dū denariis
iii. aut ampli'. hoc turpe lucrū dicitur. Itē am'
brosius in libro de bono mortis. *Rapinā facit
q' usuram accipit. Si quis usurā accipit. ra'
pinā facit. uita non uiuit. Aug. De eo q' min'*

ē sedm naturā core. q' eorū naturā d' hique
Sunt in fornicatione gradus. ut sic grauius
peccat ad utē qm' fornicator. sic graui' delinquit
qui nec sua dimissa aliā duc. eo q' suā dimittēs
aliā cognoscit. Graui' quoq; ē q' uxore' habens
ad coniugē parui sui accedit. qm' q' sine uxore'
thorū alteri uiolat. ut uxoret' a d' solutam ac

cedat. Sed hos omnes in cestuosi transcendunt. quos un-
cunt et naturam delinquentes. Namque adulterium malu-
munt fornicatione. unct aut ab in cestu. Penus est enim
cum matre. Quomodo aliena uxore concubere. Sed omnium horum
peffimum est quod contra naturam fit. ut si vir membro mulieri
non ad hoc processu voluerit uti. Et sius enim naturalis. si ultra
modum plabit. in uxorem quidem veniale est. in meretricem
dampnabile. Iste qui est contra naturam execrabiliter fit in
meretricem. sed execrabiliter in uxorem. Tantum valet ordinatio
carum. et modo carum. ut in rebus ad intendendum processus.
Et cum modum excedit. longe sit tolerabili quam in his que
cessa non sunt. ut unius ut rarum excessus. *Item de eodem.*

Querebat se loth filius pudorem. Nam et si illa que flagi-
tiosa in puritas erit. tam minus erit secundum naturam coram.
Quod illius naturam delinquere. Querebat domus sue vere-
cundie hospitalem gratiam. et apud barbaras gentes in mo-

labilem. Item Augustinus.

Usius naturalis et licet est. sic in iugio. et illicitus sicut
in adulterio. et semper illicitus. et procul dubio flagitio-
sior atque turpius. quem seculi apostoli. et in feminis. et in mas-
culis arguebat. dampnabiliores volens intelligi quam
si in usu naturali. ut ad ulterius ut fornicando pecca-

rent. **Item ysidorus. Omnis in munda pollutio**

N **foenicatio ē. licet uaria sint peccā foenicatio**

on solum de omīssa foenicatione peccatū regnat
in homine. s; si ad huc delectat atq; animū teneat. peul
dubio regnat foenicatio carnis. ad ulterum ē. foenicatio
animi. seruit y doloꝝ. Est autē & spiritalis foenicatio.
de qua dñs dicit. Qui uiderit mulierem ad concupis
cendū eam. iam mechatus ē eam in corde suo. Omīs
in munda pollutio foenicatio dī. q̄ uis quisq; diuīsa
turpitudinis uoluptate p̄struat. Ex delectatione
enī foenicandi uaria gignunt. flagitia. q̄b regnū
dī claudūt. ut homo adeo separet. In t̄ cetera uī uī
cia foenicatio maximū ē. sceleris q̄ p̄ carnis unū
diciā. dī templū uiolat. Sunt autē quidā q̄ h̄c anima.
ua libidini seruiunt in desinent & absq; ulla dis
cretionē. q̄s ego nec mital peccatib; cōparauerim.
Peccata enī cum ocepunt. ut n̄ in digent marib;
copiam sui; **Que penitencia sit in ponenda**

P **sacerdoti q̄ de foenicatione uincit ī gaugreli**
br. si foenicationē fecerit. qm̄ qm̄ scdm̄ canone
ap̄loꝝ deponi debeant. tam̄ iuxta auctoritatem
beati siluestri. si in uicio n̄ p̄durauerit. si sua spon

te ocellus ad iect ut resurgeret. decē annis in hunc
 modū peniteat. Trib' siquē mensib' a cetis remotus
 pane & aqua a uespa ad uespa māt. Dieb; autē do-
 minicis. & p̄cipuis festis modico uino & pisciculis
 atq; leguminib; recreet. sine carne & sanguine ouis.
 & caseo. saeco in dur' humis adherat. die noctuq;
 iugit' miam dī omip̄tis implexet. finit' t̄b' or-
 nui' m̄sib; exeat. tam̄ in publicū n̄ p̄cedat. ne
 grex fidelis in eo scandalum paciāt. Hec enī debet
 sacerdos in publico penitere. sic laic'. Postea aliquan-
 tisp̄ resumptis uirib; unū annū & dimidiū in pane
 & aqua expleat. exceptis dñis dieb; & p̄cipuis festi-
 unitatib; in quib; & sanguine uino. ouis & caseo. iuxta
 canonicā mensurā uti potit. Finito p̄mo anno & di-
 midio. exceptis & sanguis dñi ne in dureseat particeps
 fiat. & ad pacē ueniat. psalmos cū fratrib; in choro ultri-
 m' canat. ad cornu altaris n̄ accedat. iuxta beati de-
 mentis uocem inuocā gerat officia. Deinde & usq; ad
 expletionem septimi anni omī q̄dem tempe excep-
 tis paschalib; dieb; tres legitimas ferias in una q̄q;
 ebdomada in pane & aqua ieiunet. Expleto septimi
 anni circulo. si fr̄es apud quos penituerit ei dignam

penitentiā laudauerunt. ep̄s in p̄stinū honore iuxta
beati calixti pape auctoritatem eū reuocare potit. Sa
ne sciendum ē. q̄ scdā feria. unū psalterium canendo.
aut unū denarium paupib; dando. si oparius ē redi
mere potit. finitū vii. annis. deinde usq; ad finē de
cimi anni sextam feriā nulla inueniente redemp
tione. obseruet in pane & aqua. Eadē quoq; peniten
tia erit sacerdoti de omib; aliis peccatis & cōmib; que
eū in dispositionē ad ducunt. Neq; hoc quilibet videat
onerosum. si sacerdos post lapsū. digne ut sup̄ dictū
ē penitens. ad p̄stinū redeat. honores. *Suspendat ep̄e.*

S ab officio. Clericorū suorū foeminationē cōsentit. *66*
Si q̄s ep̄e foeminationē p̄broy. diaconoy. ut cōmen in vii
cessus in sua parrochia p̄cio. ut p̄ cib; inueniente
cōsenserit. ut cōmissū auctoritate sui officii. n̄ in pug
nauerit. ab officio suspendat. *Item 66 Maxime eccliam*

R destruit. sub nomine sc̄itatis delinquens.
Nemo quippe in ecclia amplī nocet. qm̄ q̄ p̄sule agit.
nom̄ ut ordmē sc̄itatis & sacerdotis habet. Delinquentem
nāq; hunc redarguere null' p̄sumit. & in exemplū
culpa uehement̄ extendit. quando p̄ reuerentia ordinis
peccator honorat. Ep̄e itaq; q̄ talium cōmna n̄ coerigit.

magis dicendus ē canis impudic⁹ qm ep⁹. **Item innocenti⁹.**

Qui n̄ resistit. erroi consentit.
Error cui n̄ resistit. approbat. & ueritas cū mutine de-
fensat opprimt. Negligē quippe cū possit p̄bare p̄suf.
nichil ē aliud q̄ fouere. Nec caret scrupulo societatis oc-
culte. qui manifesto facinorē ^{uoluerit} obuiat. **Item pi⁹ pp̄.**
Non p̄dest suo erroi n̄ pollui q̄ cōsentit alieno. Itē Gō.
Consentire uidet̄ erranti. qui ad resecanda que cōrigere
debet n̄ occurrit. Sic aut̄ alioy uicia palpare n̄ debet.
ita nec maloꝝ laudibz delectari. Vñ anaclētis cunctis
fidelibus. **Disserim⁹ ē passioꝝ q̄ maloꝝ laudibz delectat⁹.**

Nichil illo passioꝝ miserius. q̄ lupoy gloriat̄
laudibz quibz si placē uoluerit atq; ab his amari
delegerit. erit hinc ouibz magna p̄ciēs. Null⁹ q̄ passioꝝ
placere lupis & gregibz ouū pot̄. P̄dit enī laboꝝ me-
morū. mens t̄rens obligata carceribz. Sic aut̄ arcuū
in suo quoq; ope in uenit̄ mat̄ in staueria. ita nouerca
erudicionis ē negligentia. Im̄ q̄ sacerdotem tam asinus
quā ab alienis cūmibz oporteat eē in munē. tam si
alioesum se se habuerit n̄ idō ūba sue p̄dicationis debet
cōtempri. Sic enī iheronim⁹ ait. ut lexina p̄cinerem hu-
midū fluens lauat. si n̄ lauat. ita doct̄na bona p̄ma
tum

doctorem animal edentium lauat a sordibus peccatorum.

Adeo quod missae celebrari mortui sepeliri in monasteriis
auctoritas tamen non prohibeantur.

illa meene synodi prohibet monachos de monasterio exire & per capellas sepultas celebrare mortuorum & fluere videlicet more clericorum ad cuiuslibet exequias celebrandas. Ceterum si apud monasterium aliquis semetipsum tumulari uoluerit non est prohibendus. Unde Gregorius scribit Iohanni episcopo de urbe ueteri.

Agapitius abbas monasterium sancti Gregorii in sinua ait nobis plurimas se auctoritate gratiana sustinere quod in eodem monasterio missas prohibeas celebrari mortuos etiam sepeliri in ecclesiis. A qua inhumanitate uos hortamur suspendi & sepeliri ibidem mortuos missas celebrari nulla ulterius habita contradictione permittat. Idem carolitanus episcopus uenerio Comonere te uolumus ne pie defunctorum uoluntates tua quod absit remissione cassent. *Itē gelati. Testatur arbitrium serua*

Consideratio ecclesiae utilitatis hoc *oportet* postulat ex iusta dispensatione testatur seruandum arbitrium. Item ex concilio thurensi. Vbi cuiusque facultas rerum & oportunitas temporum suppetat & cetera sic in eodem

capitulo sup legi in causa eoz q̄ de diocesi ad diocesim
transierunt **C**ecē his auctoritatib; patet qđ si qđ
apud monasteriū sepultū s̄ causa religionis da
ri uoluerit. libē a monachis pot̄ sepeliri. Vñ uq̄de
colligit p̄hibitionē illam necne synodi p̄t imp
bitatē eē u agantū factā eē **Stephan' p̄. Null' debet**

Debet accusari dū suis reb; fuerit expoliatus.
Null' dū suis reb; fuerit
expoliat' debet accusari p̄ qm̄ ei om̄ia que ablata s̄t
q̄cūq; in gemo legib; redintegrent. ita ut om̄s posses
siones atq; om̄s fruct' ante inceptā accusationē de
quo agit fundit' restituant. **Itē eusebi'. Nec uocari**

Nad synodū. nec ī aliq̄ debet iudicari expoliatus.
Null' pot̄ uocari aut iudicari. ante q̄ om̄ia s̄ ab
lata & om̄ia iura ei in integrū restituant. q̄ n̄ h̄t
p̄uilegiū q̄ possit ex uia iudicari.

Preceptū ē in antiq̄s statutis electos atq; suis reb;
expoliatos. ecclias p̄as recipe. et p̄mo oīa sua eis red
di. demū si qđ eos iuste accusare uoluerit. equo picu
to facē. Iudices eē decernentes. ep̄os recte sapientes &
in ecclia cōuenientes ū testes essent singulorū q̄ o p̄sli
uidebant. nec p̄ eos responde q̄ sua om̄ia eis & ecclis

ex legib' in tegeterrime restituant. **Damas' pp'** Si quis

Catum' accusauit. & ipse i' accusatione defecerit.

atumpnate si in accusatione talione recipiat. defecerit. talione recipiat. Item adrian' papa. Qui n' pbane rit qd' obiecerit. pena q' ipse i' tulerit. paciatur. **De his q'**

Salsis c'mmibus aliquem in petunt.

Si q's ep'm. aut pbr'm. aut diaconis falsis c'mmibus apperierit. & plare n' potuerit. nec i' fide clauda ei cōmunitio nē censēmus. **Urban' pp'** In capitulo sc'i rufi. In mo

Que sunt leges. una publica altera p'ua. **piend' e'**

Publica lex e' que a sc'is pat'ib' sc'ptis e' confirmata. ut lex e' canonū. que q'de pp' transgressionē e' tradita. Verbi grā. Decretum e' in canonib' clericū debē de suo ep'isco parū ad aliū transire. n' cōmendatiū. In sc'is sui ep'i. Id pp' c'mmotos cōstitutū est. ne uidelicet in famel. ab aliquo ep'o suscipiant' p'sone. Solebāt enī officia sua eū n' poterant in suo ep'atu in alio celebrare. Qd' iure sc'ptis p'ceptis decretatū e'. Lex o' p'ua e'. que in sanctu sc'i sp'e in corde sc'bit'. sic de quib' dam die ap'ls. An h'nt legē di sc'ptam in cordib' suis. Et alibi. Cū gentes legem n' habeant. s; naturalit' ea que sunt faciūt. ipsi s' sunt lex.

Si quis hęc in ecclia sua sub epō retinet p̄lm̄. & sc̄larit̄
 unnt. si afflat spū scō in aliquo monasterio p̄ regula
 ri canoinea saluare se noluerit. qđ enī a lege p̄nata
 ducit. nulla ratio exigit. ut a publica lege cōstrin
 gat. Dignior enī p̄nata lex ē qm̄ publica. Sp̄c̄ qđem
 di lex ē. qđ spū dī ducunt. lege dī agunt. & qđ ē qui
 possit spū scō digne resistere? Quis qđ qđ spū hoc
 ducit. eat liber nr̄a auctatē. Iusto enī non ē lex po
 sita. s; qđ sp̄c̄ dñi. ibi libertas. & si spū dī ducimur.
 n̄ estis sub lege. **Urban. ii. sc̄bit̄ abbi sc̄i rufi. ¶**

Regularis canonici patris sui cōcessione

Statimūsi ne p̄fectionis monachi fiat. alit̄ n̄.
 canonicę quispiā p̄ qm̄ dī uice sup̄ caput s̄ homi
 nē in posuit alicui leuitatis in timetis. ut dūstro
 tuozis religionis obrentu. ex eodē clauistro audeat
 sine pat̄is cōgregatiōis p̄missione recedē. Dilce
 dentē & nullus abbatū ut ep̄oy. & nullus mona
 choy sine cōmuni litteray cautionē suscipiat.

Beatus p̄uul' ap̄ls n̄ idō qđ absit fefellisse cōdendū

Beatus p̄uul' ap̄ls n̄ idō qđ absit fefellisse cōdendū
 ē aut̄ s̄ extitisse cōtrarius qm̄ cū ad hispanias se
 p̄misisset riturū. dispoſione diuina maiorib; occupat̄

ex causis implere n̄ potuit qđ p̄misit. Quantū enī ip-
sius uoluntatis int̄ fuit. hoc p̄nunciauit qđ reuera
uoluisset efficere. Quantū enī aut̄ ad diuini secreta
osily que ut homo omnia n̄ potuit licet spū di-
plen. agnosce. supra p̄misit dispositione p̄uentis.
Hec quia beat' petrus ap̄ls p̄ affectu diuine reue-
rentie ipsi dño respondit. n̄ lauabis m̄ pedes me ē
nū. fefellisse qđ absit. aut̄ in sua putabit̄ mini-
me cōstitisse sententia quia mox eidem diuine
uoluntati cesserunt. qđ se dixerat n̄ ē factu-
rum causis astricturus humane salutis pass-
pna uoluntate faciendum. Ine qđ falsum in-
uando mentit̄. qui scit falsum ēē qđ iurat.
Est enī m̄ datum. ut augustin' ait falsa sig-
nificatio uocis cū uoluntate fallendi. S; cum
fallere sit uoluntatis. falli aut̄ ul' i'firmatū
ul' remeritatū. q̄ia aut̄ sit qđ ex uoluntate. qđ
qđ ex remeritate ul' in firmitate p̄cedit. Auqñ
cōtingit falli ul' nullū ul' minimū ēē peccatū.
Aliqñ ex ipsa rerū uaria cōsideratione min' etiā
ēē fallere qm̄ falli. Non ē enī mentiri dicere falsū
qđ putas uerum. **Aug. Ad uiam d̄s p̄ueat̄ cū**

peccata puniri differunt.

Si eadem quib; uehent̄ d̄s offendit̄ in seq̄ t̄ ulesci dif-
ferim̄ ad nascendū utiq; diuinitatis pacientiam puocam̄.

Nonne achar fili' zare p̄terit̄ mandati dñi. sup̄ pplm̄ omne
dit̄ dñi ua di in cubuit. Et ille erat un' homo. atq; utq; am
solus pisset in scelere suo. **Si plures cōt̄ unū rixati**

fuert̄. qua pena quisq; eorū feriat̄.

Si quatuor homines aut v. aut etiā plures o' unū
hominē rixati fuerint. & ab his uulnerat̄ mortuus fu-
erit. q̄ cumq; eorū plagam ei in posuerit. sedm̄ statuta
canonū ut homicida iudicet̄. Reliqui autē q̄ eū impug-
nant uolentes eū in t̄ficere. similiter peniteant. Qui eū
nec in pugnant. nec uulnerabant. nec cōsilio. nec
auxilio cooptores fuerunt. s; tantū affuerunt. extra
noxam sunt. **Eusebi' p̄. Desponsata puelli n̄ phibe**

at̄ monasterium eligere.

Desponsatā puella n̄ licet parentib; alū uiro t̄dere.
tam̄ licet monasteriū sibi eligere. **66. Rebaptisem̄.**

De quib; ignoat̄. an baptisati sunt.

Paruiulos q̄ parentib; subtrahit̄ sunt. & in baptiza-
ti sunt auñ ignoat̄. ut hos baptizare debeat̄ sedm̄ patri
t̄dicionem suā fuerit̄ qui testificent̄ ratio poposert̄.

(n̄ p̄sumat.)

Hoc q̄; st̄m̄t̄ ē. ut nulli p̄b̄r̄oy missay sollempna celebra
re p̄sumat. n̄ duob; p̄sentib; s̄q; respondentib; . ipse t̄c̄us
habeat. q̄ cū pluralit̄ ab eo dr̄ dñs uobiscum. & illd̄ in se
erent. uate p̄me. aptissime ouent. ut ipsi respondeat̄ sa
lutacioni. *Aug. n̄ solū q̄ manib; occidit. s; 7 quoy cō*

Periculoſe decipiunt̄ q̄ existimant eos *bantur.*

tantū homicid. s; eē q̄ manib; hominē occidunt. & n̄
poti eos p̄ quoy cōsiliū & fraude & exhortacionem
homines extinguunt̄. Nā uidei dñm̄ nequaquā ip̄s ma
nib; in t̄fecerunt. sic s̄ptū ē. nob̄ n̄ licet in t̄ficere quē
qm̄. S; tam̄ illis moſ dñi imputat̄. q̄ ip̄s lingua in t̄
fecerunt. dicentes crucifige eum. Vñ unus euangl̄sta
die dñm̄ cr̄ cifixū eē hora t̄tia lingua. multes hora
sexta manib; . Qui ḡ hominē t̄didit. ille in t̄fecit eum.
dñō dicente. Manus peccatū h̄t. q̄ me t̄didit t̄. Vnde
psal̄m̄ista filiū hominū. dentes eoy arma & s̄. et. e. ḡ.
a. Subiciant ḡ se penitencie. quoy cōsilio sanguis fun
dit̄. si uenā p̄mereri noluerint. *Item i epla clem̄*
tis. In t̄factores s̄m̄ detractores eoy. eoyq; ochen
tes homicide habent̄.

Homicidiorum v̄ tria genera eē dicebat beatus petrus.
 v̄ pena eoy paritē fore dicebat. Sic enī homicidas in-
 factores fir̄m ita detrahoes eoy eosq; odientes. ho-
 micidas eē manifestabat. quia v̄ qui occidit v̄ qui
 occit fir̄m suū. v̄ qui ei detrahit. pares eē manifes-
 tant. *Item augustinus homicida eē q̄ fr̄i suo mala*

Noli putare te n̄ eē homicidam *suadet.*
 q̄ fr̄i tuo mala psuades. occidis. Et ut scias Si fr̄i tuo
 qd occidis. audi psalmū. Filii hominū dentes e. a. mala psua-
 det. v̄ let. le. machera acuta. Item Homicidū lege ue-
 ritū putabat n̄ aliud eē n̄ corporis pemptio. Apunt
 q̄ dñs omnē iniquū motū ad nocendū fr̄i in ho-
 micidū genere deputari. *Itē. aug. fr̄i reus e q̄ solo*

Si propterea n̄ facis furcū q̄a times ne *timeat n̄ furcū.*
 videaris int̄ in corde fecisti. q̄a n̄ opis s; uolum
 taris in spectat̄ e d̄s. *Non idō min̄ delinqt. cui sola*

Si cui etiā n̄ contingat facultas *de e facultas.*
 cōcumbendi cū cōiuge. aliena. planū tam̄ ali-
 quū sit eū cupere. et si oportet det̄. eē facturum.
 n̄ min̄ reus e qm̄ si in ipso facto dephenderet.

*Isidorus sup̄ exodū. Mechat̄ q̄
 alienū p̄t̄ m̄imoni. fectus ad m̄sectur*

Non mechaberis. idē ne q̄sqm̄ p̄ter mat̄monū federa
alīū feminā admisceat. ad explēdam libidinē. Nā ad
ulteriū fac. q̄ p̄ter uxorem suā ad alteram accedit.
*Item aug. de adulterinis cōiugiis. Qui inuente uxore
sua alteram cognoscit. adultriū cōmittit.*

Puto xpianū neminem reluctari aduteriū eē
qui ul' diu languente. ul' diu absente. ut cōtinent
iuere cucipiente uxore sua. alteri cōmixt' est
femine. Cum enī iudei quererent. x̄p̄ utriū liceret
homini dimitte uxorem suā qua cūq; ex causa.
respondit eis. Non legitis q̄a qui fec' eos. ab inicio.
masculū & feminā cōiungit. q̄d d̄s cōiungit. homo
n̄ separet. De inde sermonē suū ita conclusit ut dice
ret. neminē posse. dimitte uxorem suā. ex cepta for
mationis causa. Hinc ap̄ls ait in eplā ad corinthios.
Hic q̄ mat̄imonio sunt iuncti. p̄cipio n̄ ego s; d̄ns. uxore
aiuro n̄ discedē. Vñ dat̄ intelligi. qd̄ talis cūq; fuerit
uir & uxor ex quo cōiugali affectu s; adheserint. ubi
ri ab inuicem discedere n̄ ualent. Vñ ambrosius ait.
haerendus et in cult' ē uir qui semel placuit. Nūq̄d
uir alius eligendus ē. Comparē suū equus diligit. &
si immutetur ali'. trahere uigū nescit cōpar. alterius.

se si putat totū. Tu in galem repudia tuū. & sepe pita
 mutandum. nūta & si si una defecerit die sup duc ri
 ualem. & statū in cognita causa q̄si cognitam pudens
 ex equeris in iuriam. Item .augustinus. Si uxorem q̄s
 habeat sterile. siue coepore defemē. siue debile m̄bris.
 ut cecam. ut surda. & clauda. & si qd̄ aliud siue m̄bris
 siue laborib; dolorib; q; cōfectam. & qd̄ qd̄ excepta foem
 catione ex cogitari pot̄. uehement̄ horribile. p̄societa
 te fideq; sustineat. Item **iberonim.** Non licet uiro

uxorē dimitte. n̄ causa fornicationis.

Preceptū dñs. uxorē n̄ dimitte. ex cepta causa
 fornicationis. si dimissa fuerit. manē in nuptam.
 Quicqd̄ uir. p̄cipit. hoc cōsequēt̄ redundat ad
 feminas. Neq; ad uirera uxore dimittenda ē. & uir me
 chus t̄. nendus ē. Item apud nos. qd̄ n̄ licet feminis.
 equē n̄ licet uiris. & tade seruit̄. pari cōdicione censēt̄.

**Item ex cōditio tollet amo Communione. p̄uet̄ q̄ert̄
 fornicationis causa uxorē suā dimittit.**

Preceptum dñi ē. ut ex cepta causa fornicationis
 uxore uiro dimitti n̄ debeat. Et idō qui cuiq; extra
 culpā emittit sup̄ dicti uxorē suā quacūq; occasione
 reliquerit. q̄a qd̄ dñs coniunxit. ille sepeiare disposuit.

tandem ab ecclesiastica communione p̄uat. & acetu om-
nium x̄anoy maneat alien. quādiu societate rehedē
cōiugis sincerit̄ amplectat̄ & foueat. Itaq; q̄ iam
ammoniti a sacerdote semel & bis & ter. ut corrigant̄
t̄ ad sue cōiugis redire noluerint cōsacriū ipse
se suis meritis ab ecclia separabunt. **Qui fornicat**

N **fornicationis causa uxore sua non potest**
nichil iniquius ē. dimittere.

qm̄ causa fornicationis dimitte uxorem. si & ipse
cōiugis fornicari. Occurrit enim illud in q̄ alterū
iudicas. te ipsum cōdēpnas. Eadē enī agit. q̄
iudicas. Quā p̄t̄ q̄s q̄s fornicationis causa uult
abicere uxorem suā. p̄ debet. ifort. catione eē
purgat. Qd̄ similit̄ etiā de femina dixit. r̄. vi.
ri enī graui sunt puniendi de adulterio. q̄ mulie-

H **res. Ipsi enī debent eas uirtute uincē. & exemplo regē.**

Ob infirmitate ul dāpna corporis coniugia
n̄ q̄ matrimonii sani cōtraxerit. & unū ex duobus
amentia an furor aut aliqua alia infirmitas accesserit.
ob q̄ hanc infirmitate cōiugia talium solui n̄ possunt.
Similit̄ ē sciendum de his q̄ ab aduersariis excecant̄.
aut m̄bris truncant̄. aut ab barbaris exsati fuerunt.

*Simachus pp. De eo qui spāle filiam & penitencia
lem suam molauerit. xxiiij.*

Filia dī spālis n̄ solū ei q̄ accipit. s; & ei qui t̄ me mer-
sionis uocabulo eam sacro baptismate tingit. It̄ enā
spālis filia sacerdotis que ei peccata sua confitē. Om̄s
quos in penitencia suscipimus. ita n̄rī spāles sunt filii.
ut & ipsi quos ut nobis suscipientib; ut sub t̄ me mer-
sionis uocabulo mergentib; unda sacri baptismatis
regenerauit. Siquēst quoq; docens ammonet unū que
& sacerdotem ut null' causa fornicationis ad suā pen-
tenciam accedat. & scriptū ē. Om̄s quos in penitencia
accipim; ita n̄rī filii sunt. ut baptismate suscepti.
Qua p̄t̄ si q̄ hoc scelus p̄penauerit. n̄ solū dignitatis
honorem amittat. uerū etiā usq; ad exitum iugi
penitencie se subdat.

Si q̄s sacerdos cū filia spāli fornicat fuerit. sciat se q̄
ne ad uterū cōmississe. Idēo si femina laica ē. om̄a
derelinquat. & res suas paupib; d̄dat. & cōuisa in
monasterio. d̄o usq; ad mortē seruiat. Sacerdos autē
& malū exemplū dedit hominib; ab omni officio
deponat. & p̄egrimando xv. annis peniteat. p̄tea
ad monasterium uadat. ibiq; cunctis dieb; uite
sue. d̄o seruiat. *Item leo pp. In conthendo cōiugio*

Qualis debeat eē *ista sunt obseruanda.*

uxre que habenda ē sedm legem. ugo casta & desponsata in
uirginitate. & dotata legitime. & a parentib; tradita spon
si. & a parrumpbis accipienda. & ita sedm legem & euglm
publicis nuptiis in cōiugū hquide sumenda. & omnib;
dieb; uite sue. n̄ ex cōsensu. & causa uacandi det. n̄
qm̄ p̄t hominē separanda. & si fuerit fuerit diuit
renda. s; illa uiuente. alia n̄ ducenda. q̄a adulti reg
nū di n̄ possidebunt. & penitentia illi p̄scripturā reci
pienda. *Urban̄ p̄. Excomunicet q̄ exortores ul' eccelias*

ex q; bona & psonas ibidem seruantes in fel
Patnarum t̄dicionū t̄re p̄sumit.
Ex emptis cōmoniti pastoralis officii debitū p̄soluen
tes eccelias cū bonis suis tam psonis qm̄ possessionib;
clericos uidelicet ac non aebol. ex q; cōuersos. & ratio
nes quoq; cum suis nichilominus reb; quas fuerūt
tutos. & sine molestia eē statum. Si q̄ aut cōtra
hoc facere p̄sumpserit. & post quā facm̄ suū recog
nouerit. in fia dierum. xxx. spacū cōpetent̄ non
emendauit. alimib; eccelie. arceat. & anathema
n̄ gladio feriat. *Itē nicholaus p̄. Qui exortibus*
paupibus n̄ arma ferentib; i malū obuiuit exo
lli qui p̄ egrinos. ul' exortores. cui cūq; scī. huc
meent

clericos . siue monachos . ut feminas . aut merces pau
peres deperdati fuerint . uel bona eorum rapuerint . in ma
lum eis obuiauit . anathematis unculo feriant .

In digne emendauerit . **Ne p[re]fationes i[n] missa sint**
H uenim[us] has nouem p[re]fationes in sacro **can[on]e**
cathalogo tantum recipiendas . id est in albis pas
chalis . alia in die ascensionis d[omi]ni . tertia . die pen
t[en]tosten . quarta in die natalis d[omi]ni . v . in die appa
ritions d[omi]ni . vi . de ap[osto]lis . vii . de sc[an]da trinitate . viii .
de sc[an]da cruce . nona de ieiunio . in quadagesima tan
tum dicendam . **Demitrius gen[er]is illusionis .**

Testamentum ueris legis hunc pollutum
dixit . n[on] aqua lot[us] fuerit . ei[us] usq[ue] ad uesperam in
tiare ecclesiam n[on] co[n]cedit . **Q**uam alit[er] p[ro]p[ri]is sp[irit]us in
telligens . quasi p[ro]somnia e[um] illud reputat . q[uo]d temp
tatis in mundicia . ueris in imaginib[us] . in cogitatione
in quinat . **S** . lauandus e[st] aqua . ut culpam cogita
tionis lacrimis abluat . & n[on] p[ro] ignis temptationis re
cessert . reu[er]te se quasi usq[ue] ad uesperu[m] cognoscat .
S . e[st] in eadem illusionis necessaria ualde discretio .
qua subtilit[er] pensari debet . ex qua re accidat in
ti dormientis . Inquando eni[m] ex crapula . aliquando

ex nature supfluitate ul' infirmitate euenerit pollitio.
aliquando ex cogitacione. Equidem cū ex nature supflui-
tate ul' infirmitate euenerit. omnium hec illufio n̄ est
timenda. q̄a hanc anim' nesciens p̄tulisse. magis dolen-
dus est. qm̄ fecisse. Cū ḡ appetit' gule ultra modū
in sumendis alim̄tis rapit'. atq; idēco humor' recep-
taeilla grauant'. habet exinde anim' aliquē reatum.
n̄ tam usq; ad p̄hibitionē sacri mysterii p̄cipiendi
& missay sollempnia celebrandi. cum festasse. aut fest'
dies exigit. aut exhibere ministeriū. p̄ eo qd' sacerdos
ali' de ē. ipsa necessitas cōpellit. Nā si ad sunt alii
qui implere ministeriū ualeant. illufio p̄ capulam
facta. ap̄ceptione sacri mysterii p̄hiberi n̄ pot'. s; ab
immolatione sacri mysterii ut arbitroe abstinere de-
bet humilit'. si tam̄ doctente turpi imaginatione.
n̄ cōcesserit. Nam sunt q̄dam qb' ita plerumq; illufio
nascit'. ut eorū anim' etiam in somno corpore positus.
turpib; imaginationib; n̄ sedet. Quā in re unū osten-
dit. ipsa mens rea. n̄ tunc peccatā in suo iudicio libera-
cū se. si doctente corpore. nichil meminit uidisse.
tam̄ in uigiliis corporeis meminit se in igne ceci-
disse. Sin ḡ ex turpi cogitacione uigilantiis erit illu-

sio in mente dormientis . patet animo reat' suis in det
ent aqua radice in quinnatio . illa pcellit . qz qd cogitavit
scient' hoc pstat nescient' . **Item ysidorus . Qu' sit pec**

ccatu nocturnis imaginib; illudi .
Non est peccatu qm nolemes imaginib; nocturnis
illudim' . s; tunc peccatu . si ante q' illudam' cogitacio .
nu' affectib; puenim' . Luxurie qpe imagines qual in
ueritate gessim' . sepe dormientib; in animo apparent .
s; in noxte . si n' cocupiscendo occurrunt . Item Qui
nocturna illusionem polluit' . qua' uis ext' memoria
cogitacionu' turpiu' sese plentiat in quinnatum .
tam' hoc ut temptaret' culpe sue t'buat . in mun
diciamq; sua' statim fletib; tergat' . **Venustapher**

S genere symoniacorum .
Sunt n' nulli qui quide' nummoy p'ima ex cedi
natione n' accipiunt . q' tam' sacros cedines phuma
na gra largiunt' . atq; de ipsa largitate laudis
soluim' retibucionem querit' . h' n' nimiru' qd' gratis ac
cipiunt . gratis n' t'buat . qz de impensio officio scita
tis . expectunt minimum fauorem . Vn' bene cu' uir'u
uistru' ppha desceberet . ait . Qui excutit man' suas ab
omni munere . No' eni' dixit solu' amune' . s; ab omi

munere. q̄a aliud ē mun' ab obsequio. aliud amanu. ali
ud a lingua. Mun' ab obsequio. ē seint' in debite impen
sa. Munus amanu. pecunia ē. Mun' a lingua. fauor. In
g' sacros ordines t̄bit. tunc ab omī munē man' exeu
rit. qm̄ in diuinis reb; n̄ solum nullā pecuniā. s; nec
etiā humanā grām requirit. **Eternā dāpnatio**

Sinem t̄uenit q̄ quolibet munere. ad sacriū
Si quis neq; seīs ordinē accedit.

in orb; pollens. ut neq; a clero p̄p̄o q; uocat' ut pul
satione coactus impudent' x' sacerdotū iam quoli
bet facinorae pollut' in iusto coedis amore. ut sedi
dis p̄eib; ois. siue cōmitatu. siue manuali serui
cio. siue fraudulento munusculo. ep̄alem. seu sac
dotalem. n̄ lucro animay s; inanis gl̄e auaricia
fuit' dignitatem accepit. s; in uita sua n̄ sponte
reliquerit. eūq; in aspa moes penitencia n̄ in ue
nerit. p̄cul dubio in et̄num p̄bit. **In decretis eun
ciam. Membra de truncandis. domos in eedens.**

Sabiq; iudiciali auctoritate. ex cōmunicent'
Si quis membra truncationes ut domoy in
tendia fecerit. siue face uislerit. aut facienti cō
senserit. quo usq; de his uneniq; legalit' ut amica

bilit̄ coram ep̄o ciuitatis a l̄isq; ciuib; n̄ emendauerit.
tamq̄ ethicus & publicanus ab om̄i x̄anoy collegio separet̄

S In canonib; apl̄ix legit̄. **Qui semetipsum absci-**
dit non ordinet̄.

semetipsum .i. si q̄s amputauit s̄ uirḡa. n̄ fiat clericus.
& sui homicida ē. dei cōdit̄ is ē inimic⁹. Si q̄s cū clerico
fuerit abscidit semetipsum omnino dampnet̄. quia sui
homicida ē. dei cōditionis ē inimic⁹. **Item innocētus.**

Q n̄ ē ordinand⁹ q̄ partē digiti uolens abscidit.

Qui partē cuiuslibet digiti uolens abscidit sibi
ipsi. hinc ad clerum canones n̄ admittunt. Cui s̄ cau-
su aliquo cōtingerit. dum aut op̄i rusticano curam
impendit. aut aliqd̄ faciens n̄ sponte penitit. hos ca-
nones p̄cipunt & clericos fieri. & si in clero fuerint
n̄ ab scidi. In illis enī uoluntas ē iudicata que sibi
fuit ferrū iniecere. in istis s̄ casus uenā meruit. Simi-
lit̄ intelligendum ē de his qui p̄ languorem a medi-
cis secant̄. aut a barbaris abscidunt̄. aut a dñis cast-
rant̄. Neq; enī p̄hibent̄ a clero qui digitū sibi uolens
abscidit. Et hoc enī de om̄ib; m̄bris intelligendū ē.

Si q̄ oculū casu amiserit. licet desit uoluntas. tam̄
sacerdotium adipisci n̄ pot̄.

X tanto facili exaudiuntur sacerdotes quanto apud dominum sunt digniores.
priores sacerdotes appellati in tempore. et peccata populi comedunt.
quia suis precibus ea delent. atque consumunt. quod quanto digniores fuerint. tanto facili in necessitatibus pro quibus clamant exaudiuntur. Ad romanam sectam quasi ad matrem ab

A omnibus appellatur.
Ad romanam sectam ab omnibus maxime tamen ab opprobriis appellandam. et occurrendam quasi ad matrem. ut ei uberibus ministrant. auctoritate defendant. a suis opprobriis relevent. quia non potest. nec debet mater obliuisci filium suum. Item iulii papae. Quotiens aliquis appellauerit.

Placuit audientia sua non neget.
a quibusdam ecclesiasticis iudicibus ad alios iudices ecclesiasticos et maiore auctoritate provocatum fuerit. audientia non neget. Item Sixtus papa.

Si quis unum pulsatum fuerit in aliqua aduersitate. necesse hanc seam et apostolicam sectam appellat. et ad eam quasi ad caput suffragium habeat. ne innocens dampnetur. aut ecclesia sua detrimentum patiat. Cyprianus papa.

Consanguinei accusatores ad usum extraneos testimonium non dicant. nec familiares nisi de domo pro deum. sed si noluerint. et iure consenserint. in se pe-

Quoniam sacerdos mundum non facit leprosum. sic episcopus vel presbiter non alligat eos in somnibus sed. nec solunt innoxios sed pro officio suo cum peccatorum uarietates audierit. scit qui ligandus sit uel soluendus. *Item aug. Desumo bono.*

Secundum catholicam fidem nec diabolus nocere quosquam potest. nec natura dei iniuste nocere cuiquam potest. nec noceri iniuste potest quemquam. Qui enim nocet ut ait apostolus reciperet hec que nocuit. *Item augustinus.*

Cepisti habere firrem tuum publicanum. Ligas illum in terra sed ut iniuste alliges inde. Nam in iusta uincula dirumpit. iusticia. Item Temerarium iudicium plerumque nichil nocet ei. de quo temere iudicatur. si autem qui temere iudicat. ipsa temeritas necesse est ut noceat. Item. Quid obest homini quod ex illa tabula uult eum delere humana ignorantia. si delibro uiuentium non eum delere in iqua conscientia. *Item aug.*

Senti de augustino quod quod habet. sola me in oculis dei conscientia non accusat. *Item Gregorius.*

In cunctis que in hac uita adquisita ueniunt. sola est scilicet nostris omnipotentis dei districtio pensanda. atque ad eam ipsum semper recurrendum. ut nulli lingua ibi impleat. uel conscientia non accusat. Que enim conscientia defendit.

liber e inter accusationes. liber siue accusatione ee
 n pot. si sola que in teri punit cōscientia accuset. **De**
 urā g scētate absit dānoꝝ iudicio ea que maledicoꝝ
 hominū rumoꝝ; cōficta edimus. in qualicūq; mo
 dulo suspicionis ad duci. qā y sacri eloquiū testimo
 nium tenem. ut mala maiora. cum fāsitan dicunt.
 n pb ata credi n debeant. si cicius pbata ulcisci. **Hec**
 g dpxi ut nimie leuitatis ee ostenderem. si qd mala
 grana crede studeat. que pbari n possunt. **Un** scētā
 urā deber ntem suam amaledicoꝝ rumoꝝ; atq; ob
 tractacionib; disuungere. y sola que in tne uite sē
 ad utilitatem subditoy pficiunt cogitare. **Aug.**

In frustra dampnari ab homine que dē iustificat.

If si ad tempus dampnaris ab homine q si dpxe
 ris sentenciā p cōsiliis. Aliud ē sella terrena. aliud
 ē tbnal celeste. ab inferoꝝ accepit sententiam.
 asupioꝝ coronam. Item. Custodi int in nocentiam
 tuam. y nemo oppmat causam tuam. pualet in
 te falsum testimoniu. s; apud homines. **Hū**quid
 apud ualebit y causa tua dicenda ē. Quando dē
 erit iudex. ali testis qm cōscientia tua n erit. In ē
 iustū iudicē y cōscientiā tuā noli timere n causam tuā.

Gō hōminū linguas s; cōscientias scire debem?

Let uba laudantiū sine utriusq; ad n̄tem sem-
p̄ recurrendum ē. et si in ea n̄ inuenit bonū qđ de-
nobis dī. magnā tristitiā generare debet. Et rur-
sum si in ea n̄ inuenit malū qđ de nob̄ homines lo-
cunt. in magnā leticiam debemus p̄silire. Quid enī
si n̄ om̄s laudant. cōscientia nos liberos demon-
strat. **H**abem̄ paulum dicentem. Gl̄a n̄a hec est
testimoniū conscientie nr̄e. **J**ob q; dicit. Ecce in
celo testis meus. Si ḡ ē nob̄ testis in celo. testis
in corde. dimittam̄ stultos foris loq; qđ uolunt.
Quid enī aliud detrahentes faciunt. n̄ in puluere
sufflant. in oculos suos t̄ram excitant. unde
plus detractionib; p̄flant. in de magis mel uerita-
tis uideant. **V**ocandi tam̄ sunt et ipsi. et tranquil-
le ammonendi. eisq; satis fieri modis om̄ib; debet.
scientes qđ de iudeis dñs dicit. ne forte scandalizem
eos. Si aut̄ satis fieri sibi exueritate noluerint. ha-
bem̄ cōsolationē in euāglio qm̄ aspicias. **C**ū enī dñs
dichū fuisset. scis qđ audito hoc uerbo scandalizati
sunt iudei. respondit. **S**inite illos. ceci sunt. duces
cecoꝝ. **P**aul; q; ap̄ls ammonet dicens. Si fieri pot̄

quod ex uobis est. cum omnibus hominibus pacem habentes. Dictu-
 rum cum omnibus pacem habentes. hoc difficile esse perspi-
 cientes. promisit si fieri poterit. et subiunxit quod fieri poterit. uel
 dicit quod ex uobis est. quia si nos in mente caritatem erga
 obdientes seruare cupimus. et si illa nobiscum pacem
 non habuerint. nos tamen sine dubio cum illis habemus.

Quomodo penitentes ad penitentiam accedant.

Penitentes autem tempore quo penitentiam
 petunt impositione manuum et cilicium super
 capita a sacerdote. sic ubique statutum est consequantur.
 Si autem comas non deposuerint. aut uestimenta non
 mutauerint. abiciant. et non digne penituerint.
 non recipiant. Iuuenibus etiam penitentiam non facili-
 ter committenda est. propter etatis fragilitatem. Vt
 cum tamen omnibus in morte positus non est negan-

Quae sint obseruanda in sollempni peni-

tentia.
In capite quadragesime omnes penitentes
 qui publicam suscipiunt aut susce-
 perunt penitentiam ante fores ecclesie representent se
 episcopo ciuitatis. saccos induti nudis pedibus uultibus
 in terra demissis. reos se esse ipso habitu et uultu
 praestantes. Ibi ad eum debent de chano. et archi-

pbr̄i. parrochiaz. & pbr̄i penitenciu. q̄ eoz cōuerſa
tionē diligent̄ in ſpicere. debent. & ſcđm modum
culpe. penitenciā p̄ſatos gradus in iungē. Poſt
hec eos in eccliam in troducant. et cū omni clero
vñ penitenciales pſalmos in t̄ram p̄ſtrati cū la
ceris p̄ eoz abſolutione. decantēt. Tunc ep̄e
ſurgens ab oratione. iuxta qđ canones iubent
man⁹ eis in ponat. aquā benedictam ſup eoz
aſſegat. cinerē prius mittat. Deinde cultio ca
pita eoz opiat. & cū gemitu & crebris ſuſpiriis
denuntiet eis qđ ſicut adam p̄ iect⁹ eſt depa
radiso. ita & ipſi p̄ peccatis ab ecclia abiciunt.
Poſtea iubeat miniſtris ut eos ext̄ ianuā ecclie
expellant. Clerus v̄ ipſe quat̄ eos cū reſponſo
rio. In ſudore uult⁹ tui uelceris p. t. & ceta.
ut uidentes ſcām eccliam p̄ facinorib; ſuis tre
meſactam atq; cōmotam. n̄ paruipendant
penitenciam. In ſacra autē dñi cena. rurs⁹ ab
eoz dechanis & eoz pbr̄i. ecclie humib; reſpen
tent. In maguntienſi cōcilio. Nō ē deleganda cō
Q munitio hiſ q̄ in patibulis ſuſpendunt.
Veſtitū eſt ab aliquibus

fr̄ib; de his qui in patibulis suspendunt̄ p̄ suis scelerib;
 post cōfessionē deo pactam. utrū cadauera eorū ad ecc
 lias deferenda sint. & oblationes p̄ eis offerende. & mis
 se celebrande. an non. Quib; respondem. Si om̄ib; de
 peccatis suis puram cōfessionē agentib; & digne pen
 tentib; cōmūno in fine scdm̄ p̄cepta canonū danda
 est. cur canones cōmunionē ut sepulturam eis
 in terdicunt. qui p̄ peccatis suis penā extremā p̄
 soluerint. & cōfitent̄. ul' cōfiteri desiderant. Sep
 tum ē enī. Non iudicat d̄s bis in. diplum.

S Aug. n̄ peccat. q̄ ex officio nocentē interficit.

Si homicidiū ē hominē occidere. pot̄ aliquan
 do sine peccato. Nam miles hostem. & iudex ul' mi
 nister ei nocentem. & cui forte in utro atq; impru
 denti telum manu si git. n̄ in uident̄ peccare cum
 hominem occiderint. S; nec etiā isti homicide
 appellari solent. **Penitencia ei qui n̄ bene sacri**

Qui bene n̄ custodierit ficium custodit.

sacrificium. et mus uel aliqd̄ aliud animal illd̄
 comederit. xl. dies peniteat. Qui aut̄ pdiderit
 illd̄ in ecclia. aut pars ei ceciderit. & n̄ in uenta
 fuerit. xxx. dies peniteat.

I pbr missa n̄ celebret in altari q̄ ep̄e eo die celebravit.
si altari quo missam ep̄e cantavit. pbr eo die aliam
celebrare n̄ p̄sumat. **¶** Baptizent de q̄b; ignorat an

Parvulos qui parentib; baptizati sunt.
sub tracti sunt. q̄ an baptizati sint an n̄ ignorat.
ut eos baptizare debeat sedm̄ patrū tradicionel.
si n̄ fuerint qui testificent. racio poscit.

Ad baptizandi officium. q̄ ad uestimenta altaris tanam
da sacerdotes p̄pa debent habere uasa.

Om̄s pbr qui fontem lapideū habet nequeat.
uas cōnemens ad baptizandi officium solum ha
beat. qd̄ extra ecclesiam n̄ deponeret. Similit̄ ad cor
porale lavandum. rad pallas altaris p̄pa habeant
uasa. in quib; nichil aliud fiat. **¶** ygn̄ p̄. **¶** Quando

Secclesia denuo ē cōsecranda. si salub; tantū ex aer
si motū fuerit altare. denuo cōsecret̄ ecclesia. Si rāda.
parietes mutant̄ q̄ n̄ altare. salub; tantū exoriet̄.
Si homicidio ut ad ultro ecclesia violata fuerit. dili
gentissime expurget̄ q̄ denuo cōsecret̄. **¶** In ex n̄ cō

Ecclia. **¶** Ecclesia semel cōsecrata. q̄ sit in con
celsis semel dō cōsecratis. n̄ debet iterū secunda.
cōsecratio adhiberi. n̄ aut ab igne exuste. aut san

~ 1001 ~ 11 ~
guntis effusione. aut cuiquam semine pollute fuerit.
quia sic in fatis a qualicunq; sacerdote. in nomine
p. v. f. v. s. semel baptizatus. n̄ debet iterū bap-
tizari. ita nec locus dō dicatus it̄m cōsecrandus ē.
n̄ p̄t̄ eas causas quā sup̄ memorauim⁹. Si tam̄ fide
scē t̄ntatis tenuerunt. q̄ eum cōsecrauerunt.

Ex cōcilio t̄burienti. In om̄i ecclesia cōbusta missa

C **possit celebrari.**

Concedim⁹ etiā ut sicubi qd̄ peccatis n̄r̄s exigen-
tior; plurimū factū ē. a normannis ⁊ a selauis. ⁊
ab ungaris ⁊ a malis x̄anis seu aliquo q̄licūq; in eccle-
siae fuerint in cense ⁊ cōbuste. in capellis cū tabula con-
secrata missas it̄m celebrari p̄mittim⁹. donec eccle-
ipse restaurari queant. In t̄nē v̄ positas si ecclesia
desuerit. sub dno. seu in tentaculis. Item. Si tabu-
la altaris cōsecrata fuerit. eccl̄a; sacra mysteria
ad id officium p̄tinencia ibi affuerint. missarū
sollemnia celebrari cōcedimus. **In piculo cōf̄s-**

A **rticulis. penitencie. quantitas n̄ ē in ponenda. s̄**
Ab in firmis in piculo mortis. **in notescenda.**
positis. pura ē in querenda cōfessio peccatorū. n̄
tam illis in ponenda est quantitas penitencie.

ſ; in notefcenda. ⁊ cum amicorꝝ orationibꝫ ⁊ elemofinay
ſtudius pondus penitencie ſubleuandum. ſi forte
ingrauerint ne obligati ex cōmunicatione ⁊ cō
ſecio uenire ſiant alieni. A quo piculo ſi diuinitꝝ
electus ⁊ erectꝝ cōualuerit. penitencie modū aſa
ēdote ſibi impoſitum diligentꝝ obſeruet. Et idō
ſedm auctoritatem canonicam ne illis ianua pie
tatis cauſa uideatꝝ. orationibꝫ ⁊ cōſolationibus
eccliaſticis ſacra unctiōe olei in uncti ſedm
ſtatuta patrū ſecꝝ cōmunionē in aſci reſiciantꝝ.

**Ex cōcilio carthaginienſi. Aliqꝝ teſtimonio mo
rtuus reuocetur ſi obmutuit ꝫ ſi frenesim uſqꝫ**

Is qui in in firmitate penitenciā petiit fuerit.
ſi caſu dum ad eum ſacēdoſ in unctatꝝ uenit oppreſſis
in firmitate obmutuerit ulꝫ in frenesim cōuerſꝝ
fuerit. dicunt teſtimonium. qui eū audierit ⁊
accipiat penitenciam. Et ſi cōtinuo ēditꝝ mortu
rus. reconclatꝝ ꝫ manus impoſitionem. ⁊ in fundatꝝ
ori eiꝝ euchariftia. Si ſup uixerit. ammonetꝝ aſu
ꝫ dictis teſtibꝫ ꝫ peccationi ſue ſatis facturū. ⁊ ſub
datꝝ ſtatutis penitencie legibꝫ. quandū ſacēdoſ
qui penitenciam dederit ꝫbauerit. Item. Peniten

tes. qui in infirmitate inaticum eucharistie accep-
unt n̄ se credant ab soluto sine manū impositione.
si sup uixerint **Decime alacis n̄ possideant. 66.**

Decimas quas in usu pietatis cōcessas. **v. an.**
et canonica auctoritas demonstrat. alacis posside-
re apostolica auctoritate p̄hibem. Sive enī ab ep̄is ut re-
gib; ut quib;libet p̄sonis eas accepit n̄ ecclie red-
diderunt sciunt se sacrilegū om̄i cōmittē. et ne-
clapnationis p̄iculum incurrē. Oportet autē
cōgruenti nos decimas et p̄micias quas iure sacdo-
tum et sanctorum ab om̄i p̄lo accipere. quas fide-
les dño p̄cipiente offerunt. iuxta illud uaticinium
malachie p̄phē. In fere omne decimationē in hoc
reū meum. ut sit eis in domo mea. **h**al v̄ decima
sub manu ep̄i fore censem. ut ille qui cunctis p̄ ē.
omnib; iuste distribuatur. ut ne quequā p̄sona ho-
norabilius exhibeat. unde alii scrupuloso coele-
mouent. s; sunt om̄ia cōmunia. q̄ in honestum
uideat. ut alii sacerdotes habeant. alii v̄ detrimēti
pariant. **S**i sic est una fides catholica. ita necesse
est ut ille qui p̄uisce est loci quā uis mul-
te sunt ecclie. oib; tam fidelit̄ distribuatur.

ep̄oz

Peruenit ad nos fama sinistra qd̄ qd̄a *Itē de eodē.*
n̄ sacerdotib; p̄p̄e dioec̄sis decimas atq; x̄m̄oz oblationē
ofert; s; poti laicalib; p̄sonis multū indelicet sine serm
toz. I qd̄ qm̄ ē etiā s̄anguis. Vñ si q̄s amodo ep̄e in
uent̄ fuerit hui p̄cepti diuini transgressōe. in t̄mari
mos hereticos. atq; xp̄e n̄ minū habeat. q̄ sic ne
cena synod̄ de simoniacis censuit. q̄ q̄ dat ep̄e q̄
recipiunt ab eo laici sine p̄cio sine beneficio. et
in in cendū ignib; deputent. *Pascal̄ p̄. Ex cōmu.*

Si q̄s cleric̄ abbas. n̄ uent̄ q̄ p̄ laicos eccl̄ias optinet
monachus. p̄ laicos eccl̄ias optinuerit. scdm̄ aplōz
scōz canones. antiochei cōcilii cap̄m̄. ex cōmu
nitioni sub iaceat. *Itē alexander p̄. u. Null̄ cle.*

Per laicos nullom̄ r̄ie eccl̄iam p̄ laicos optineat.
quibet cleric̄. aut p̄br̄ optineat eccl̄iam. nec
gr̄is nec p̄cio. Null̄ habitū monachi suscipiat.
sp̄e. aut p̄missionē habens ut abbas fiat. Null̄
p̄br̄ duas habeat eccl̄ias. *Urban̄ p̄. u. aut. Sine.*

Duoluntate ep̄oz decimas eccl̄ias alac̄is n̄
decimas eccl̄ias alac̄is suscipiant monachi.
monachi n̄ suscipiant. absq; cōsensu. uolunta
te ep̄oz. qd̄ si alit̄ p̄sups̄erit. canonice ultioni
subiaceant.

**Itē ex decreto bonifacii p̄. Ep̄i & fr̄m cōsilio. mo-
nasteriū ad meliorandū in aliū locū ponē q̄sqm̄**

Si q̄s mult monasteriū suū ad n̄ phibet
meliorandū in aliū locū ponē. fiat cū cōsilio ep̄i &
fr̄m suoz. & dimittat pb̄m i p̄ori loco administra
ecclie. **Itē ex cōcilio toletano. Sine uoluntate fr̄m.**
aliquē defus p̄pinqs abbas & ep̄e sibi substitu

re ut si sibi sup ponē non ualet.

Cōgregatio debet eligē sibi abbatē p̄ suū abbatē
mōrē & eo uiuente si ip̄e discesserit & peccauerit. Ep̄e
enī n̄ debet abbatē uolentē retinē i locū suū. Ip̄e autē
n̄ pot̄ aliquē ordinare defus p̄pinqs ut amens. sine
uoluntate fr̄m. **Quid sit sacrilegium.**

Sacrilegiū ē. quotiens q̄s sacriū uiolat. & auferen
do sacriū de sacro & sacriū de n̄ sacro. & n̄ sacriū de sa
cro. **Itē sacrilegium cōmittē. q̄ uiolental & impias
man̄ in clericum i necerit.** Porro ipsū sacrilegiū du
plicē cōmet penā pecuniariā uidelicet & ex cōmuni
cationis. Pecuniaria eis p̄soluenda ē ad quos querimo
na sacrilegiū ptinet. **Vñ iohannes p̄ sēbit omib;
ep̄is. De multipli pena sacrilegiū & genere.**

Quis quis i uent fuerit reus sacrilegiū. ep̄is ut abbatib;

sive p' sonis ad quos querimonia saclegū iuste p'ruerit.
xxx. libras examinati argenti purissimi cōponat. Sacle-
gum cōmittit. si q's infregerit eccliam. ut xxx. ecclesiasticos
passus. q' in circuitu ecclie sunt. ut que in fra p'dictos pas-
sus fuerint. aliqd in de diripiendo ul' auferendo. sen-
qui in iuria ut ablationē rerū in tulerit clericis arma
n' ferentibz ut monachis. sine dō denotis. omibzq;
ecclesiasticis p' sonis. Capelle que sunt in fra ambitum
muray castelloy n' ponunt in hac xxx. passuū obser-
uatione. Similit' saclegū cōmittit. auferendo sacrū
delacro. ut n' sacrū delacro sine sacrū deñ sacro. **Itē**

Si quis domū di inolauerit. aliqua sine licentia
im' cui cōmissa ē dinoscit' in de abstraherit. ut ecclesiasti-
cis p' sonis. i iuria fecerit. donec i cōuentu ammonit'
legittime satis faciat. sciat se cōmunionē. cē pua-
tum. Si v' p' sedam. v' tēiā cōventionē. cōi epō satis
face' detractauit. saclegū p'iculo ab omibz obnoxii'
teneat'. ita ut sedm aplm nemini fidelium miscat'. **Itē**

Hū q' monasteria. v' loca dō dicata & ecclesias intringunt
et deposita ut alia quehbet ex in de abstrahunt. dāp-
nū noues cōponant. v' cōmunitatē triplicet. et ue-
lit saclegū canonice sentencie subigant'.

liber ē. xl. dies in pane & aqua peniteat. ⁊ vii. sequen-
tes annos. Si seruus eide. tres quadragesimas ⁊ legi-
timas ferias peniteat. **Qua pena sit ferendus.**

S qui necessitate coactus p̄iurat.

Si q̄s coact⁹ p̄iura redimenda. ut p̄ qualibet cari-
sa ut necessitate p̄iurat. q̄ plus corp⁹ q̄ animā di-
lexit. tres quadragesimas peniteat. alū iudicant
iii. annos. unū ex his in pane & aqua. **Itē gelasius**

S p̄. Qui p̄iurat ⁊ alios p̄iurare fac̄. qua pena
⁊ alios sciens in p̄iurium duxerit. xl. dies penite-
at in pane & aqua ⁊ vii. sequentes annos. ⁊ nūq̄
sit sine penitencia. ⁊ alii si cōsen fuerint. similiter
peniteant. **Itē aug⁹ in sermone de collatione sc̄i**

Iobis baptiste. homicida uincit. q̄ sciens ad pu-
ne qui hominē puocat rui aliquē cōpellit.
ad iuracionē ⁊ sc̄it eū falsū eē iuraturū. iancti ho-
micida. quia homicida corp⁹ occisus ē. ille ani-
mā. immo duas animas. ⁊ ei quē iurare puocant
⁊ suā. Sc̄is uerū eē qd̄ dicit. ⁊ falsū qd̄ ille dicit ⁊ iu-
rare cōpellit. Ecce iurat. ecce p̄iurat. Tu qd̄ iue-
nisti. Immo ⁊ tu p̄isti. q̄ de illi morte. sc̄iar i uolunsti.

**hē. n̄ peccat. q̄ iuramentū exigit ab eo quē nescit
falsum iurare.**

Qui exigit iuramentū. multū in t̄ est si nescit illū iuraturū
falsū an scit. Si enī nescit & idō dicit iura in. ut fides ei sit.
n̄ ē peccatū. tam̄ humana temptatio ē. Si autē scit eum
fecisse. & cogit eū iurare. homicida ē. Ille enī se suo pu-
rio in t̄mit. s; iste manū in t̄cientis & in p̄ssit. & p̄ssit.
Item ex cōcilio maguntiensī vsq; ad exitū uite.

Si q̄s cōmūct' fuerit alios ad falsa testimonia ut p̄iuria
attraxisse. ut quacūq; corruptione sollicitasse. ipse q̄dē
vsq; ad exitū uite n̄ cōmūcet. hū v̄ qui ei in pu-
rio cōsensisse pbant. postea ab omī testimonio s̄ remo-
uendi. & sedm̄ in famiā notabunt. Item Qui au-
dit aliquē falsum iurare & tacet. delinqt.

De eo qui caliditate ūbō iurat. ysidorus.
Quacūq; arte ūbō q̄s iuret. d̄s tam̄ q̄ cōscientie
testis ē. ita hoc accipit sic ille cui iurat in t̄lligit.
Duplicit' autē reus fit. q̄ dī nom̄ in uanū accipit.
p̄ximū dolo caput. **Iurū ē qui sup lapidē**

Ecce dico caritati ur̄ falsum iurat.
& qui p̄ lapidē iurat falsū p̄ iurū ē. Vñ dico hoc q̄

multi in hoc fallunt. & putant quod nichil est per quod iurant nisi
se deum teneri per iuramentum. Profecto per iuramentum est. quod id quod scilicet non
putat. falsum iurat. Si tu illud scilicet non putas. scilicet putat
cui iurat. Non enim quando iurat tibi aut lapidi. sed primo
iurat homini iurat ante lapidem. sed non quod non ante deum.
Non te audit lapis loquens. sed punit te deus fallens.

Iheronimi. Nulla fiat pro illis oratio. quae se

Placuit ut huiusmodi qui ipsi voluntarie ipsos occidunt.
aut per ferrum. aut per uenenam. aut per precipitium. aut sus-
pendium. ut quolibet modo in ferunt morte. nulla pro illis
in oblatione commemoratio fiat. neque cum psalmis ad
sepulturam eorum cadavera deducantur. Multi enim sibi
hoc pro ignorantia usurpant. *Democentiarus*

in nocentius. u. uniuersali concilio generaliter

Pessima quidem de populo constituit dicens.
laicem & uendam in cendiarum malicia auctori-
tate dei & beatorum apostolorum petri & pauli omnino detestamur.
interdicimus. Si quis ergo per huiusmodi prohibitionis promulgationem
malo studio sine prophanis sine per uindicta igne apposuerit.
ut apponi fecerit. ut appositionibus consilium & auxilium scienter
tribuerit. excommunicetur. & si mortuus fuerit. in cen-
diarius uentorum careat sepultura. nec absoluat. nisi per

dampno cui iussit sedm facultate sua resarcito & iuret
se uteri igne non appositurum. Penitencia aut ei detur
ut iherosolimis aut i hispania sin seruitio di p annu in
tegrum pmaneat. Si qd aut ep̄e ut archi ep̄e hoc relaxa
uerit dampnum restituat & p annu ab officio ep̄ali ab
stineat. Sane regibz & pncipibz faciente iusticie faculta
tem cōsultis ep̄is archi ep̄is n̄ negam^{us}. Aug^{ustinus} ad ualeri

Antē omnia peto ut cogitet **u**ingunt.

religiosa prudentia tua michi eē in hac uita & maxime
hoc tempore. fieri? leui? & hominibz acceptabilis.
ep̄i aut pbr̄i. aut diaconi officio. si p̄fuctorie aut ad
ultrae: resagat. s; michi apud d̄m miserabili aut
tristis & dampnabilis. Item michi eē in hac uita &
maxime hoc tempore. difficili? laboriosus. piculosi?
ep̄i. aut pbr̄i. aut diaconi officio. s; apud d̄m michi be
atus. s; eo m̄ militet quo n̄ impare iubet. Quis
aut sit modus. nec apuericia. nec abodolecentia.
mea didici & eo tempore quo discere cepam. uti m̄
facta ē merito peccatorum meorum. Nam quid aliud est
mē nescio. ut sedis loc^{us} tabernaculoy m̄ traderet. qui
remū tenere non noueram.

I Stephan' ylaro. Que yfone infames habeant.

Infames esse eaf yfonal dicimus. que p aliqua culpa notant infamia. i. omnes qui xpiane legi' normā abiciunt. & statuta eccliaſtica cōtempnunt. Similit' fures & ſacilegos et omnib' capitalib' cōmibus irretitos. Sepulchroy quoq; uiolatoreſ & om' qui ad uerſus patreſ in diſcrete armant. q̄ in oī mundo iſamia notant. Similit' i' ceſtuoloſ homicidaſ. puuroſ. maleficioſ. raptoreſ. ueneficoſ. adu'toſ. de publicoſ bel lu' fugienteſ. & q̄ i' digna petunt ſ' loca tenē aut facultateſ ecclēe auferēt i' uult' r̄ q̄ fr̄s calūpniant' aut accuſant' r̄ ūpbant. H' i' nocenteſ p̄ncipū animū ad iracundiā puocat' r̄ oſ anatematiſatoſ. I' yſuſ. H' om' in quā. nec ad ſacroſ ordines debent p̄ ue h' nec iſt. nec liberti. nec ſuſpecti nec rectā fidem uel dignā conu'ſationē n̄ habenteſ ſūmoſ ſac̄do tel poſſunt accuſare. ¶ Item fabianuſ p̄

Quicūq; ſciens ſe puuauerit. xl. dieſ in pane & aqua & ſeptem ſequenteſ annoſ peniteat. & nūq; ſit ſine penitencia & nūquā i' teſtimoniū recipiat communonē tam poſt hec accipiat.

deg. d. v. **N** unquam de manu aut oculis tuis liber psalterii
discedat. dicat ad uerbum oratio sine intermissione
ne. uigilet sensus. nec uaget cogitationibus patens
corp. partemq. animus tendatur ad dnm. iam uince
patientia. ama sapientiam scripturarum. e uicia car
nis non amabis. Non uacet mens tua uariis per
bationibus. quasi in pectore in sederunt dominabun
tur tui. et te deducunt ad delictum maximu. facito
aliquid opis. ut semper diabolus te inueniat occu
patu. Si apostoli habentes de euglio potestate uiuere.
laborabant manibus suis ne que grauarent. et
aliis tribuebant refrigeria quorum spiritualibus debe
ant in ante carnalia. cur tu inuisus tuos succes
sua non speras. Vel fuscilla terre iunco. ut canis
trum lentis plecte uiminibus. Sicut humus are
ole. equo limite diuidat in quibus cum holerum
sunt iactata semina. ut plante per ordinem
positae aque ducant irrigue. hic pulcherri
mox uersuum spectator assistens. Ecce super
uo eliuosi tramitis unda. elicit illa cadens
rauciu per deuia murmur. Saxa sciet scatebris

arantia temperantia. Inserant fructuose arbores uel
 gemmis & surculis. ut paruo p̄ tempe laboris tui dulcia
 poma. Apū fabricare aluearia ad quas remittunt sa
 lomoni puerbia. Monasterioy ordinē ac regiā disci
 plinā in paruis discere tempib. Texant & lina capiendis
 piscib. Scribant & libri ut & manus opet̄ cibos. & aīa
 lecture lectone. In desideris ē om̄is ociosus. Egyptioy
 monasteria hunc more tenent. ut nullū absq; ope et
 labore suscipiant. n̄ tam p̄t̄ uictus necessaria. quā
 p̄t̄ anime salute. ne uāgent̄ p̄nitiosus cogitatioib.
 & uirta fornicantis seim̄ om̄i transeunti diuareent
 pedes suos. Et in sequentib. Uel g. Fibunt om̄s qui
 in urbib. habitant. Ecce illi qui fruunt̄ suis rebus
 ministrant̄ ecclis. ad eunt balnea unguenta non
 spunt. & in om̄i flore uersant. Ad qd̄ an̄ respon
 di. & nunc breuit̄ respondeo me in presenti opus
 culo n̄ de clericis disputare. s; monasteriū iſtituē;

Placuit nob̄ con muni oculo. ut nullus mona .16. 9. 1
 choy p lucio t̄reno demonasterio exire nefandissi
 mo ausu p̄sumat. neq; se qualib; eūq; negociis im
 plicet. s; sit claustris suo content̄ q̄a sic piscis ^{line} aqua
 canet uita. ita sine monasterio monachus. Sed et itaq;

Solitari & taceat: quia mundo mortuus ē. dō autē uiuit
non ē. Monas enī grece: unus. acos grece: tristis. Vnde
dicitur monachus. i. unus tristis. Sedeat ḡ tristis & officio
suo uacet.

Sunt non nulli nullo doctate fulti audacissimo
quidem zelo magis amaritudinis quā dilectionis in
flammati asserentes monachos quia mundo mortui
sunt & dō uiuunt sacerdotalis officij potencia in
dignos. neq; penitentiā ne xpianitate largiri. neq;
absolueri posse p̄sacerdotalis officij diuinitas sibi
inunctā potestate. sed omnino labunt. Neq; enim
beat⁹ benedict⁹ monachoy p̄ceptor. almiticus huūmo
di rei aliquom̄ fuit int̄ductor. s; eos seculariū nego
toy eduxit exptes fore tantūmodo. Quod qd ē ap̄lic⁹
docuit. & omniū scōy patrū instructis n̄ solum
monachis. s; etiā canonicis magnope impat. Hemo
enī militans dō implicans se negociis secularib⁹. Tan
toy ḡ patrū instructi exemplis q̄b⁹ piculosisimū
ē refugari credim⁹ a sacerdotib⁹ monachis ligandi
soluendiq; officij dō opante digne amministrari.
si eos digne rigerit hoc ministerio sublimari.
Decertantes ḡ māchice p̄fessionis p̄bros sacerdotat

potentie auctore officio omnimodo precipim ut ab huius
 modi ausibus repellantur in posterum quia quanto quisque est cel
 sior tanto et illis erit potentior. His omnibus
 auctoritatibus perspicue monstrat monachos posse peniten
 tiam dare baptizare et cetera sacerdotalia officia licite
 administrare. Quod uero populi electione episcoporum in statu
 cione et abbatis consensu potestate sua ualeant ex
 equi. Ieronimi Gregorii auctoritate probatur.

em

Communis uita est omnibus
 necessaria frater et maxime his qui deo irreprehensibili
 liter militari uolunt. Communis enim usus omnium
 que sunt in hoc mundo omnibus esse hominibus debuit
 sed per iniquitatem alius hoc dixit esse suum et alius istud
 et sic inter mortales facta est diuisio. Denique Gregorius quidam
 sapientissimus hec ita esse sciens communia debere aut
 et amicorum omnia. In omnibus autem sunt sine dubio
 coniuges. Et sic non potest in quod diuidi aer neque splen
 dor solis ita nec reliqua que communiter omnibus da
 ta sunt ad habendum diuidi debere. si habendum diui
 di debere si habendum diuidi si habenda esse commu
 nia. Unde et dominus per prophetam loquitur dicens. Ecce quoniam
 bonum et quia iocundum et cetera. Istius consuetudinis

more recto etiā apti eorū; discipuli ut p̄dictū est
una nobiscum & uobiscū communē unā duxerunt.
Ut enī nostis erat multitudinis eorū cor unū & ani-
ma una. nec quisquā eorū aut n̄m de his que pos-
sidebant aliquid esse suū dicebat. Sed omnia
illis & nobis erant communia nec quisquam erat
agens inter nos. Omnes uero qui agros uel domos
possidebant uendebant eos & precia eorū et
cetera que habebant ponebant ante pedes
ap̄tōy. & diuidebatur singulis p̄ ut cuiq; op̄e

N Attinet hic Albe Lib. or̄. Cyst. Albag. sp̄re
Nulla edificia ualia in atrio construant̄ ecclie
nisi tantum clericorum.

D Quisq; eorū tollat nullo se munē soluat
Duo sunt genera xp̄ianorū. Est autē unū genus
quod mancipatū diuino officio. & debitum contem-
plationi & orationi ab omni strepitu temporalū
cessare conuenit: ut sunt clerici & d̄o deuoti. ui-
delicet cōuersi. Cleros enī gr̄ce. latine interp̄-
tatur sortis. inde huiusmodi homines uocant̄ cleri-
ci id ē sorte electi. Hos enī d̄s in suos elegit. Itū nāq;

Reges id est se & alios in uirtutibus regentes. Et ita
 in deo regnū habent et hoc designat corona in
 capite. Hanc coronam habent ab institutione ro-
 mane ecclie insignio regni quod archiepo expectatur;

